

Prológ

Po rokoch

Po opätovnom naliehaní s rozličných strán dal som svolenie nakladateľstvu „Kompas“, aby vydalo moju skonfiškovanú zbierku „Stráž pri Morave“. Autor, listujúci po 15. Rokoch vo svojej prvotine, ktorá vznikla za čias, úzko svierajúcich hrdlo a ponížujúcich naše práva a svätosti národné, má dnes, v časoch iných, nových, s túžbou očakávaných, k zbierke niekoľko poznámok.

Kritici už dosiaľ hľadali a budú ešte hľadať v nej dačo so stránky umeleckej. Hovorím im však, nech sa neráčia namáhať, toho tam niet. Táto zbierka nie je písaná pre literárnych gourmandov, s nijakou umeleckou náročnosťou, ani uhladenosťou, zvyklou v poézii. Je iba prostým, drsným a nemilosrdným výkrikom do vtedajších zadbenných a otrávených duší slovenského kolektíva, otupených otrockou mentalitou. Nie som priateľom takýchto výlevov poézie, bolo ich však treba robiť i proti vlastnej vôli, i za cenu všetkého, lebo iba tupci a judášske duše nevideli, že na hrdle národa je nôž. Pre toho, kto si toto naskrze uvedomil, čo bola poézia umelecky hodnotná? Ak mal trocha schopnosti, musel siahnuť po zbrani, akú mal poruke. A v časoch zlých a nebezpečných musí siahnuť po nej vždy a bez filozofie. Ak treba, tak bezočivo, ostro a nemilosrdne. Treba zavolať tak, aby to rozbúrilo i davy, aby im slovo pálilo sny a žralo ich ešte i v hrobách. Nie, páni kritici sa ráčia mýliť, že u nás už takejto poézie netreba. Do tých čias, kým vládne u nás pocit menejcennosti, kým v slovenskom národe ešte veselo bujnie otrocká mentalita a neuvedomelosť, kým niet ešte úrodnej pôdy pre zrno vyšších hodnôt, je stále ešte aktuálna i poézia biča a to nielen voči cudzím, ale i na vlastné plemä. Lebo „nie vo hviezdach, na nás vina je, že sme otrokmi“. Bude pre mňa šťastím, až sa raz rozvinie naše žobrácstvo v život, plný sily, radosti, povedomia a kultúry, keď už nebude treba tvoriť takéto plody, jako „Stráž pri Morave“, alebo „Šurany“. Vtedy bude šťastím pre mňa, až si dakto z tých čias so smiechom bude listovať v tejto zbierke dakde v knižnici, s nevýslovným smiechom, že i takéto duševné výlevy sa musely zjavovať na našom knižnom trhu kedysi, než sme sa dostali na vyššiu národnú úroveň. Nech je požehnaná krásna a sladká poézia v budúcich časoch plnosti a zrelosti slovenského života!

V Bratislave 21. Júna 1940.

Andrej Žarnov

Stráž pri Morave

Ja mrzká príšera, ohavný Kerberos,
syn nízkeho rodu prekliatej vlasti
odteraz prasknem už knihami,
opustím sny, rozkoš, lásky a mesto,
odteraz pri rieke Morave zostanem
na bdelú stráž.

Hej, Cháron, zakotvi, prašť veslom, rozbi čln,
nebudeš viac slúžiť svojím smiešnym bohom!
Id', strat' sa, lebo ťa rozsápem,
id', a pokojne zomri,
bez potomkov ako kameň!
A predal si otca, matku, národ hnusne,
bratom si oči vyklal,
sestry si vyhnal do háremov...
Prepúšťam ťa! – Id' a zomri! --

Ni jeden žoldnier viac Nerónov neprejde,
piráti s druhých brehov riekú neprebrodia,
nepreletí žiadna strela, žiaden bacil,
žiadne lživé slovo, žiadna špina a hnus,
kým ja strážim slovenskú vlasť!

Darmo sa pyšný cár naiva,
márne jeho pluky, márna jeho sláva!
Nech len vysielia barbarov bez citu,
nech zrobia, nech zrobia tatársky plen,
nech národ do krvi rozbijú,
reč sladkú zotročia... nech!
Ja mrzká príšera, ohavný Kerberos,
potom sa zatúlam ku brehu Vltavy,
pästou sa do kruhu otočím,
do štyr strán svetových divoko zarevem,
až hory pohnú sa, až spadne pyšný hrad,
opretý o Snežku budem sa pozerať,
jak hynie barbarský národ.

Na cimiteri

Zelené pole –
v ňom malé políčko, posiate krížmi.
Kade len zamierim a jako zbočiť chcem,
vždycky to políčko blž mi.

Človek liet májových nerád tam zabočí,
– tak to už býva. –
Vták voľný slobody v krivde len otročí,
s cesty liet nadšenia len vtedy odkročí,
keď puto v život sa krvavo vrýva.

Dneska ma všetko nudí.
Idem na prechádzku.
V cimiteri zvonía.
Žobráci pri bráne modlia sa v rade.
Kade idú ľudia – i ja idem tade,
aspoň sa podiem, jak ľudia pochovávajú ľudí.

K priestrannej kaplici priviedla cesta.
Vchod úzky. Sviece dve šero neprebily.
A tí, čo vôkol černej rakvy snili,
gánili tupo jak z duše psovský hriech.
Bratia ni sestry neplakali,
len spupní susedia v pretvárke lhali
a mnohým skvela sa v tvárach
stajená radosť a smiech.

Desno mi bolo a úzko!
Pozrel som mŕtvolu – zdrapil ma žiaľ.
Dve oči zapadlé sa do mňa zaborily,
dve líca voskové do krvi sa vpily
a ruky krom sopäté,
volaly po hroznej odvete.

Stratil som ľudskosť – stratil som cit,
z nozder a z očú a z úst sršal ekrazit.
Vstúpil kňaz v čiernom habite
a moje ruky do srdca mŕtvého boly zaryté.
– Mŕtvola pohla sa! – na lícach úžas plál,

každý sťa pribitý ku dlažbe mŕtvo stál,
len mňa skosily mdloby a prívaly chmárot,
len ja som tak besne zavolať:
„Môj otec – Národ!“

Milenke

Dievčatko drahé, rumných líčok,
dievčatko krásne, sbohem buď!
Na oltár vlasti prisahal som,
na oltár vlasti dal som hrud'.
Sklop svoje žhavé, čierne oči
a s perí sotri tklivý hlas,
nehladkajže mi chmúrne čelo
a rozcuhaný divne vlas.
Dnes iná krv sa v žilách plazí
a v srdci víri iný cit,
nemôžem tebe robiť nastie:
mŕtvi dnes kričia a chcú žiť...
My žili jako vtáčky spolu,
v blaženom lásky závane
a nečuli sten rodných viesok,
otcov a matiek vzlykanie.
My prešli dlhú, dlhú cestu,
na duši rozkoš, v srdci ples,
a ich uši hluché neočuly
zúfalý výkrik do nebies.
Dneska tou cestou idem zpiatky
ukrižovaných, biednych más,
kým západ ránom nezbroneje
a nepôjde ktos' na pospas...
Nehladkajže mi chmúrne čelo
a rozcuhaný divne vlas,
ja prídem, sväte prídem zpiatky
sťa k Leonóre Viliam raz...

Matko, dneska špartskou matkou buď!

Matko, dneska špartskou matkou buď,
zajtra sochou chladnou z kameňa,
až ma uzrieš v odpor stavať hrud'

a keď klesať bude zranená.

Až z úst slová dnešné budeš čuť,
u riek rudých padnúc prameňa...
Matko, dneska spartskou matkou buď,
zajtra sochou z kameňa.

Ty sťa ľvica rany moje súd!
Čo keď telo schladne, zdrevenia?
Len aby národ nebol bez mena!
Len by z mrákav vymkol sa už ľud!
Matko, dneska spartskou matkou buď!

Otec mi umiera

Neplačem, nekvílím, zuby len stískam,
nevidím, nečujem, zranený som,
jako zver divoká zmietam sa, výskam:
na srdci leží mi otcovský dom.

Všetky tie tisíce tehál ma tlačia,
svetlo dvoch okienec vpíja sa v zrak,
viem, že to zrobila potvora dračia,
že otec umiera, – že tomu tak.

To vaše dane mu podťaly väzy,
to vaša sloboda zdýchla mu dych,
to vaša láska mu v útrobach väzí,
to vaše hriechy trčia mu z nich!

Hej, páni! Zomrie mi, zomrie do rána,
potom však pušný prach vhodím v môj ľud,
a každý prizná, že jeho to rana,
že jeho ťarchou to zlomená hrud'

Západ sa mračí a východ už bronie,
Lúčim sa s tebou už, otče, tvoj syn...
– Otroci! – paloše! – sedlajte kone!
V borbu sa! Nech zrieť len oheň a dym!

„My nie sme národ!“

Reč naša sprostá je. My nie sme národ.
My paraziti sme. – A odkiaľ, kto vie?
Na to náš mozol je priblý, nízky.
To nám len „vektor“ pribehlý povie!

Matičko, nehlás sa, nehlás sa ku mne!
Viac ťa ni reč tvoju prekliatu neznám!
Nepoznám seba – a nikoho z krvi,
osudu klájem a nebeským hviezdám!

Načos' ma učila slovensky blábat'?
Načos' ma počala slovenkou krvou?
Matičko, jakš' mohla Nikoho zrodiť
(– Ty Nikto! –) bez mena, s lebkou tak blbou?!

My nie sme národ! – ha! Besného šľaka!
Keď nie sme barbari krvaví, diví?
Keď nie sme zbojníci, tyrani, háved'?
Psohlavci, paliči krvaví, diví?

My nie sme národ? – ha! Prekliata čeľad'!
Tak azda z radov sme najnižších zvierat?
Hej! Že sme národ – raz smútočne zviete,
až sa raz nakutku musíme zmerať!!!

Jeruzalem

Jeruzalem... Jeruzalem...
Spočítané sú dni tvojej slávy
a národa tvojho všetky kruté hlavy,
všetky krivé dane,
podvody, zbojstvá a hriechy.
Všetko je spočítané, všetko je spočítané!

Tys' zabil svojho božského proroka,
zhanobil národ v hnustve a špine
a tvoji synovia, prišli ku nám,
učia zabíjať otrokov – otroka,
tupia im modlitbu na ústach,

necudní, podlí a nízkí farizeji!

Otcovia slavného metropolu,
vedomí svojích činov – milujú Kalváriu,
tak, jak ju miloval polobožský Nero.
Milujú ju – veď tam dobre vie zabíjať pero,
tam národ dane ľahko ukřižuju,
– a po nás bude veta!

My zhyneme – ak zhynúť nám treba,
ale potom hory rodiť budú
diabolskú chasu, chasu rudú...
Potom i nebo sírou vzplanie!
a z teba, z teba, Jeruzalem –
– kameň neostane... !
Jeruzalem... ! Jeruzalem... !

Neznámy národ

Nežijeme v pralesoch, džungľách, ni na Himaláji.
Sme srdcom Európy. – Nikto nás nezná!
Hoc by nás právom znať mal svet.
No u nás zlatým snom je Vesna,
sme národ, topiaci sa v slzách tisíc liet,
a preto nás nikto nezná!

Ten úkol nám daný – jako všetkým v svete,
tak ľudia sme ľudskí ako iní,
otročíme len a nie sme vinní;
cudzí ktos' nepustí vždycky ku méte,
v cestu vše padá Margita a Besná,
a preto nás nikto nezná!

Sme národ tichý vraj a holubičí...
Krv v žilách márne však po živote kričí!
Kto by začul volať z temníc ztuchlých väzňa,
ktorý v tuhách po bielom dni zmiera?
Nikto!
A preto nás nikto nezná!

Raz však nadíde osudná chvíľa

a zem, čo posiaľ slzy a krv pila,
prinesie prazvláštnu hroznú.
Za takej chvíle Herodes zhnije
a s ním i jeho psi, i jeho zmije
i jeho pijavice!
A potom každý nás spozná!

Len tak ďalej!

Stavaly sa z našich daní,
našou krvou, mozoľami –
škola dnes je zapredaná!
(Ach, čo je to už len s nami?)

Cudzia škola – cudzí páni.
A náš? Ó, ten čušať musí!
Jesto dnes i taký zákon,
že i právo zahrdúsi!

Keď ste školu odcudzili,
odroďte i naše deti!
Vychovajte takých – jak vy
i z nich zrobte hnus a smeti!

Máte primát, volnu ruku,
veď ste iba vy tu páni!
Pošliapete tie útle kvety,
i tie školy z našich daní!

Len tak ďalej! Čo vám v ceste,
k nohám vašim nech sa zborí!
Len tak ďalej, len tak ďalej!
Už pod vami pôda horí!

Bratovi za oceán

Nechodže k nám! Tu je desno, psovsky, tupo.
Bledé tváre, soschlé rety.
Duše bôľom rozorvané.
Tu je desno, Bože svätý, Bože svätý.

Duch je ťažký jak z olova, jak z olova.
S divou túhou sa tu čaká
Vesna nová,
čo by skriala v Podtatransku úbožiaka.

Abo prídi! Aspoň uzrieš,
jak zem, reč a Národ hasne,
aspoň s nami budeš vedieť
pomstiť vlasť a plemä vlastné!

Pre teba

Časom bôľ kruší ma,
strácam sny a nádej v zajtrajšok zcela,
zomdlievam, hlava v prach korí sa,
vidím, jak vracia sa hrud' vlastná strela.

Otrocky otročím,
ako náš život a právo a rovy.
Márne tie slzy sú... Do noci
posmešne letia a húkajú sovy.

Či večne bude tak
trudno a plačlivo v našej zemi?
Bez citu budeme trpieť a
nad vlastným hrobom stáť hluchí a nemí?

Pre Teba boj je tu
a život v smrteľnom rušia nám koči!
Zobud' sa, spamätaj, Národ môj,
a otvor krvavé, zaslepené oči!

Čierny spev

Na tróne nachovom hovel si cézar,
hnev sálal s čela a zbojníctvo z očí.
(Otcov a matky už levom dal obeť!)
Tu otrok mladistvý před neho vkročí.

„Vladáru božský! – ó, zmiluj sa, zmiluj!

otec i matka mi v aréne leží – –
čo máš z tej hnusnej a otrockej krvi,
pred zrakom čo ti sťa potoky beží?

Tí už mi zhasli... Los zajtra je na nás.
Nezväčší krvou sa tvoja ti sláva!
Vladáru! – Zmiluj sa! .. Aspoň mlad' zachráň!
ktorej sa život Édenom zdáva!“

„Kto si ty?!“ – zareval cézar doľ s trónu.
„Otrok tvoj, Vladku, úbohý, verný...“
Divoko zazrel a pokynul rukou. –
– V aréne mladík spev dokončil čierny
a s ním mlad' celučká divokou mukou!

„Maďarón“

(Všetkým čechoslováckym prepiatcom)

Pretože národ mi na srdci leží,
nezištne žijem a bojujem zaň:
preto som „Maďarón“ – „za Dunaj hľadím!“
tak rve mi do ušú príšerná saň.

Za volnosť, za pravdu zatínam päste,
za právo naše a za vlastnú zem:
preto som „Maďarón“ – „za Dunaj hľadím!“
a preto hnusný mi každý vraj Böhm.

Pretože kričím, keď bijú, režú,
keď musí z vlastného Slovák sít von:
preto som „Maďarón“ – „za Dunaj hľadím!“
na bratstvo prehnané bije mi zvon!

Pretože otec mi siera – i národ.
Tupí a haní sa kultura, reč:
preto som „Maďarón“ – „za Dunaj hľadím!“
Škoda slov! – Berte sa zpod očí preč!!!

Čo sa paprčíte?

Čo sa paprčíte? Čo sa pechoríte,
úbohé vy tvory bez chrbtovej kosti?
Každý nie je zradcom – nikdy nemyslíte!
nikto nehľadá dnes pred seba jak sprostý.

Za judášske groše nakúpíte síce,
ale iba smeti – pekné vetra hračky,
márne vám však bozky na vybledlé líce,
naša česť sa nedá kúpiť za „kačky“.

Akže vám je dobre pri válove štekať,
nemyslíte. Každý že zapredá národ!
Že vie každý stále presvedčenie svliekať
a že v každej duši hnustva taký zárod.

Prápor náš je čistý, istá cesta k méte,
darmo teda, milí, – ak chcete, i bite,
ale podnož z nás mať nikdy nebudete!
Čo sa paprčíte? Čo sa pechoríte?

Memento

Vy ste boli už – dávno a pár razy boli.
My žili v nevôli – tak jako dneska.
Ak Žižka, Jiskra sú vaši a z vašej sú krvi,
tak už tu bola raz kolóna česká.

Ten polbes popálil mestečká, dediny naše.
Zbojnicky máchol i na naše polia
a jeho údery divokých palcátov i dnes,
i dnes nás ešte tak páľčivo bolia.

Ján Jiskra z Brandýsa vladáril na cudzí účet,
na svoje svedomie priviedol voje,
z husistskej krvi a potomkov polbesa Žižku.
V šľapajách otcov tu robili zboje.

Vy ste boli už – dávno a pár razy boli.
My žili v nevôli – tak jako dneska.

Dnes ste tu poznovu – pod rúškom bratstva a lásky,
dnes má byť znova zem tatranská – česká?

S tým žitím žite tu – s akým ste po bratsky prišli!
Už tá krv otrocká v žilách dnes páli.
Niet pristi u nás viac pre Jiskru, polbesa Žižku!
Pozor! Vie pomstiť sa i národ malý!!!

Prísaha

Prisaháme!

Na tie tri vrchy a byzantský kríž,
na lem tej bielo-modro-červenej zástavy,
na našu Bratislavu, Martin a Ružomberok,
na naše Krompachy, Gbely a Štiavnicu,
zvolenské fabriky a pece v Likieri,
na Košice, Námestovo a Trnavu,
na školy a univerzitu,
na naše úhory, dane a zomrelých otcov,
na krivdy, hnuste a špinu,
na našu vytieklu krv,
na robotníctvo vo Francii a v Amerike,
na všetko prisaháme – i na váš Hrad,
i na vašu Prahu,
prisaháme –
že z našej krvi a mozoľov otroctvo robiť si nedáme!
A bol, čo teraz sa nám v tvárach zračí,
že na vás svrhujeme raz,
drapni a dráči!
Prisaháme! –

Ceterum autem censeo...

(Na vrub čechoslovákovi)

Vy ste chceli zničiť, vykántriť reč, národ,
lebo vy ste matky vlastné zradili!
Vo vás všetkej špiny dnešnej je tu zárod,
vy ste žitia nášho dych. Krv stavili!

Realisti slávni, kde ste to až zašli?
Každý sa dnes klania iba mamonu
a tie sväté ciele pošliapané zhasly,
každý sa len hmoty modlí k démonu.

Ved' svet sa vám smeje, Prahy harlekýni,
bo jak ona káže, „shimmy“ meliete
a pod vašou strechou rastú ľudu kmíni,
za nosom ľud v priepasť zhuby vediete.

Vy ste zapovrhli rodnú česť a vieru,
vy ste v hrobe otcom pokoj nedali,
pre vás dneska sa tu bratia bijú, žerú,
vy na veľkých kreslách smelí pardáli!

Tak. Vás prvých u nás nespustíme s očí,
páliť, ničiť bude váš plod
a pľuť, kde len noha renegátska vkročí,
aby od pijavíc, psov bol čistý rod!!!

Nezrodím otroka...

Od rána do noci v práci sa lopotím,
strácam krv a sviežosť žíl,
za prácu, za krv mdlú, stuchlý chlieb
nôž sa mi do srdca vryl.

Otec môj bedár bol – ja jeho žobrák-syn,
úhorom polia mi spia.
Otec môj bedár bol – na hrudách zhasol mi,
na hrudách zhasnem i ja.

Pán môj hovie sťa hnílý pes v pazderí,
nečuje, neslyší nič,
dobré mať pri boku šampanské, neviestky,
dobré mať pri ruke bič!

Nezrodím otroka, aby tak zdochol mi,
jak zdochnem na hrudách ja!
Na pustých úhoroch i tak mi hroby sťa
v prekliatom cmiteri snia.

Synak môj jed bude, bacil a kaz divý,
synak môj nebude sniť.
On pôjde po pustých úhoroch: krvinky
praotcov sbierať a piť!

Dohoda naša pošliapaná

Pod ťarchou krívd a šľahu biča v líci,
vystieram zmdletú na vraha dlaň.
Podobný po krv urazenej ľvici:
za rod sa rúbem – umieram zaň.
Z tisíce rán mi krv čierna syčí,
srdce si šklbem z bôlnych prs von,
sto ráz dlaň klesne – sto ráz sa vztýči,
sto ráz znie sláva! – smrteľný ston.

Z vysokých stolcov páni sa mi smejú.
Tu pod ich nohou plače nám zem.
Do rodu môjho špinu a jed lejú
a robia na ňom kmínstvo a plen!
S rozbitou lebkou do sveta kričím,
nech vidí peklo každý už zrak,
jak čerti rujú s výzorom býčím,
jak šklbe národ ohavný drak!

Dohoda naša pošliapaná leží
a ten, čo mal by ... mĺkvy jak les!
nebyť nás – dávno padol by kríž z veží,
v školách i všade zúril by bes.
Dokiaľ však krôpka v žilách je krvi,
neprejde cez nás príšerný zjav:
zo svojej zeme nedáme mrvy,
ani špetku z reči, slobody, práv!

Nech sa len smejú páni naši z výše,
príde raz, príde škaredý deň!
Z každého stromu budú lotrov kríže, --
celý ich národ zaplače preň!
Pre nás už jedno jak osud švihne!
Nech sa hoc celá zrúti i loď, --

než reč, vlast' drahú hrozná smrť stihne,
než jako červ by podľahol rod!!!

Faloš a maska

My nie sme so sveta sohnaná čelad!
Česť naša čistá je a meno biele,
v prostej hoc šatôčke,
(v zovšedlých handrách snád')
predsa však zákalu nemáme v čele!

My dosiaľ nevzali nikomu špetky,
ni svoje železá a vládu,
ani reč a pieseň večne mladú
nikomu netisneme!
My máme svoje chrámy a svojích svätých,
lžichrámy, ni Husa do daru
nehceme!

Za naše semená nehceme kúkoľu
do našich polí,
pôda je našou a pánmi sme my!
Cudzí pluh našu zem priveľmi bolí!
Priveľmi páli a priveľmi derie!
A vy?
Môžte byť radi a veľmi radi,
že sme vám jak host'om odomkli dvere!

Vy prišli nadšení ku nám, však skoro
stalo sa príšerným, ohavným, že ste tu hosti!
To ešte nebolo! – Pozriže, svete!
Miesto psa – hostiteľ oberá kosti!
Hľa, vaše bratstvo! A hľa, vaša láska!
Daloš a faloš a maska a maska!!!

Ste prepustený...

Som robotník z tejto zeme
a tohoto rodu syn.
Dnes, keď tu cudzích je na stá tisíce,
keď som dal práci krv a plúca za chlieb
a v kostech špiky mi vyschýnajú,

dneska mi hovoril pán môj:
Ste prepustený.
Moja žena je z biednych najbiednejšia.
Očú jej nevidno, sochlé má líca, prs nemá
a pre chlieb vzdajší ruku dala stroju.
Čo na tom?
Detí je šestoro a v kúte – bieda a bieda.
Matku im nechcú a otca im vyhнали...
(pre kohos' vyhнали!)A preto šatôčka z handár a tvár je tak stenovo bledá.
Do očú bije mi príšerná noc
a moje žena trhá si vlasy.
Deti moje sú široko-ďaleko známe:
deti moje chodia od dvier ku dverám
a z handár šatôčka dodáva im krásy.
Čo na tom?
Zajtra ma z chalupy vyženú!
Kto by mi zadarmo prepustil byt?
Kto by mojej žene navrátil líca a prsia a ruku?
Kto by mi pľúca dal, novú krv?
A v kosti špik?
– Som prepustený! –
Ja viem. Tá večná noc príliš ma, príliš ma miluje.
Bo deň len toho rád,
kto žitiu otrocky – veselo holduje,
kto život v slobode ženie a dobýja.
Ja však, ja robotník z tejto zeme
a tohoto rodu syn,
kým sa tá večná noc do očú nevborí,
do sveta budem ryčať a
posledný pľuvať zdrap vyhnilých pľúc:

Pre cudzích stratila žena líca a prsia a ruku,
pre cudzích pľúca som a krv z žíl vyplul,
pre cudzích vyschly mi špiky a
pre cudzích zmieram!
A oko poslednú štipľavú slzu roní...
Kochajte sa! Kochajte sa!
Vy hluchí a slepí a bezbožní, tyranskí!
Kochajte sa v deťoch mojich!
Pre vás sú, pre vás sú

lazaróni!!! –

Za čiapkou lístok dubový

Za čiapkou lístok dubový
a plameň rudý v oku,
tak ma uvidíš pred sebou
v aréne, drahý soku.

Na tebe pancier z ocele,
v ruke meč lesklý, dlhý,
ty pôjdeš na mňa – otroka,
ja budem splácať dlhy.

Nablízku bude cézar sám
s komonstvom z nachu v lóži,
pri tebe bude celý štáb,
so mnou len zákon boží.

Tak veru, tak sa zmeriame
jak Goliát a Dávid
a jedného z nás Osud už
musí a nechá sraziť.

Abo ja padnem pre Voľnosť,
pre Právo, Pravdu svätú,
abo ty pre krívd tisíce,
tyranstvo, podlosť kliatu.

Tak – lebo tak ma uvidíš
v aréne, soku milý,
radš' však zhyniem, než bych zrel
pretrhlé rodu žily!

Oheň horí – život kričí!

Ináče to nestrhneme,
ak nie žitím, ak nie divo,
bo jak psiská na pazderí
pozaspíme mĺkvo, mrivo.

Čo je krajšie, žiť bo zmierať?
V tľňach žiť, či pre deň zmierať?
Vliecť sa, zdierať tupo v jarme,
abo žitím sa mu vzpierať?

Čo tam život, keď nie biely?!
Čo tam život, keď niet mena?
Keď niet otca, vlastnej matky
a rod (‘bastard!’) k smrti stená?!

Čo sa kláňať? Prečo? Komu?
Pre tú biedu mrvu dychu?
Pre pľuzgiere rozrezané?
Pre tú chamraď, faloš, pýchu?!

Bratia! K srdcu žhavú ruku!
Jesto ešte v žilách krvi?
Oheň horí! – život kričí! –
Ak chceš žiť – tak zapál prvý!

Veľký rozsievateľ

(Pamiatke Ľ. Štúra)

Za prázdnych, mĺkvých i búrových nocí,
keď v hlave sen sa plačlivý rodí,
— videli ste? – videli ste? –
Rozsievateľ Veľký ulicami chodí.
Ten rov není tak krutý,
že by ho zhltoľ bol prach.
Vydá ho, vydá ho pozašlé Včera
a semien jeho nach
z Rána zmeť klíčiť vetrom od severa.
V ľavici pochodeň, čo tône rozbíja,
a pravou rozsieva, rozsieva:
svoju starú Pravdu, svoj starý oheň,
Právo na život, boj proti krivde –
hoc víchor zavieva...
Ide tak ohnivo sväte
(ako raz tadiaľ chodieval!)
a veta táže kypí na prorockom rete,
tá istá kliatba i plameň srší mu z úst.

On i dnes zaplače, zakvíli,
že čo to s národom spravili, zrobili.
Plače a modlí sa a mestom rozsieva,
každučkú novú noc tie isté osevá
a mŕtvy borí sa za živých sen.
Keď ráno z diaľky do noci bije,
hor' k hradu krok jeho tíško sa blíži,
zastane – nad mesto hľadá a snije.
On – Veľký Rozsieváč vystiera ramená,
pochodeň vztýči v hrad a žehná – Veľký syn –
by ohňom klíčky na srdciach Semená,
aby už zhorel raz slobodu vraždili stín,
by Slovák bol už pánom svojej dedovizne! –
Svetlo zlomilo okovy tmy –
Tu je už Ráno –
A vtedy Rozsieváč Veľký potíšku odíde, zmizne.

Slovenským akademikom

Chlapci, hore, hor' tú pieseň,
čo nám bolesť kruší,
nech zahrmlí Podtatranskom,
každým srdcom zbúši!
Napred! Hurá! – nebojácno,
dokiaľ jesto dychu,
všade rubat podlosť, háved',
tyranstvo a pýchu!

Od hlavy vraj ryba smrdí,
—tak od hlavy bime!
To pre našich otcov, matky,
pre reč, národ! Tnime!
To pre naše potupenie
s hrdých stolcov vlády –
to pre našich koryfejov,
zbojníctva a zrady!

Štyridsať nám v odpor stojí,
„alma mater“ stenie,
keď ich bude tisíckrát viac:

i tak nezmíkneme!
Biť – len biť – a nech to ide,
nech to srší, práska –
v čas potreby – i nám zmizne
zo srdc všetka láska!

Vieme i my inakší byť,
„Nad Tatrou sa...“ znôtiť,
v duše, v telá doráňané
kameň, oceľ vsotiť!
Hej, hej! – diaľ to nepôjde tak
na slovenskej hrude,
vy si budte doma – u nás
pánom Slovák bude!

Veríme: raz príde Ráno
a s ním pravda naša,
že nám darmo každý satan
život škrtí, zháša!
Prv však, chlapci, hor' tú pieseň,
s retu na ret letí:
Štúrovi sme potomkovia,
Hlinkove sme deti!

Mojej krvi

Prestaňte byť už raz fatalisti,
do závojov hmlistých zavítí,
dneska hynúť musia také hlísti
minulosťou čierne zakrytí!

Veriť, veriť treba dneska, milí,
v činoch nech sa zračia nádeje,
nielen ceknúť kedy-tedy v chvíli
a budka chvílka zas to zaveje!

Hej, len veriť už raz v sily vlastné,
krv si poznať – nie krv otroka!
Bo tá darmo v tele zmrie a zaschne,
abo drak ju dúškom vyloká!

Dvihnúť smelo z prachu čelo, oči,
prestaňte byť už raz sochami,
nestrpte, keď diabol na hrud' vkročí,
pošlapte ho divo nohami!

Čakať azda: príde zázrak dáky?
Z neznáma raz slnko priletí?
Preč! Preč hodte také žitia saky!
Vystúpte z hmlí smelí, vyzretí!

— Nestaraj sa! – Kto ti zorie pole?
– Mlč! – za teba kto sa ohlási?
Kto ti pomstí hroby, rany bôle?
Či tí – jak prv – slávni mamľasi?

Vypni hrud' a napriahni už ruky,
napni žily, svaly z ocele!
neporastú u nás Božie muky,
stále a smrteľné posteľe!!!

Na prvého mája

Dneska je sviatok práce.
Továrne onemely a stroje zaryto mlčia
i kladivá, železá, klince i kliešte.
Čierny dym mestom sa negúľa.
Dnes slnko s výšky sladko sa zatúla
na korzo k Dunaju,
tam, kde si veselo driemajú
ustaté svaly a ľahko odeté dievčice
z kaviarní, barov a z nočnej ulice.
Dnes je deň robotníka.
Postretnem sto cudzích – a nášho jedného,
bo tých sto sedí mu jeho u chlebíka,
bo tých sto vo vlastnú zem sa mu zaslalo.
A páni? Jak takí!
Robia s ním bábkové divadlo –
však pravdy váhadlo
zo sedla ich raz vyhodí!
Dneska je sviatok práce.
Čo dneska? – driemať a hlivieť
u Dunaja!

Cigaretka v ústach, abo faja –
Ó, —
Jak plakať mi treba, jak clivieť
po našich deťoch a otcoch a devuškách,
po našich bodrých a steplých šuhajoch
zpod Tatier, od Váhu, Nitry a Hronu
rozbehých za chlebom po svete...
Slováci! Načo sa deriete?!
Pre koho oriete, pre koho zmierate?!
Ó, jak plakať mi treba a clivieť!
U nás? U Dunaja
človek z nenašskej krvi a z nenášho kraja,
sladko si môže hlivieť!!!

Naša kliatba

V čiernych kútoch zle je žiť.
Čierna krv, tá nemá cit!
Prekrásne je: rád mať hada
a na prsiach odkojiť!

Dobre vravieť vždy len: hej!
A ty, diabol, smej sa, smej!
— „Rád mám rod“ – vraj. – Podlá zrada!
Ajhľa, žitia nášho dej!

Tma a tma a žiadna žiar!
Kde neprišiel dosiaľ zmar?
Kedy len raz vystal z stáda
našský otrok cudích kár?!

V čiernych nociach...

V čiernych nociach čierne spevy,
v rudých, žhavých spevy rudé;
prečo by sme zamlčali,
že nám desno, bôľno v čmude?

Tažko nechať srdce blúdiť
poľom šťastia, lásky, krásy,
diktátorstvo keď vše zneje

cudzej vôle, cudzej rasy!

Aký život – také spevy;
bodľač ružou nezakvitne!
Ťažko čakať smutno – sprosté,
pokým nový život svitne.

Teda ohňom život koiť,
v čiernych nociach spevom čiernym,
aby aspoň srdce stlelo
nad bedárstvom pramizerným!

A či večne už tak bude?

Je to u nás jaro, Bože!
Búra stále krajom rušia,
zavýjame v daždi hromov,
smelá iba zradcov duša!

Skvitlé polia v súžbe stenú,
zachmúrené stále nebe;
márne azda čakáme svit?
Nenájdem chleba v chlebe?

Kedy už len ohne vzplanú
v našom kraji, zbitom ľude?
Kedy zmiznú žravé hriechy?
A či večne už tak bude?!
A či večne už tak bude?!

Odkaz

Vám odkazujem dneska všetkým vám,
čo nositeľmi svätých myšlienok ste ľudstva,
i rozsievačmi Božských zrn,
čo na srdci vám leží tohoto rodu chrám
a strieborná reč, pieseň,
i duše neskálne podtatranských viesok,
i právo, zbité suchotiny,
i slobody tej zlatej v každom kroku tieseň,
i naše smutné hory, lesy, zem,

i naše krivdy, biedy, i česť zranená
a húfy našich vo Francii, — Amerike —
vám — kostiam z kostí slovenského rodu,
krv z krvi našskej, špiku z našich kostí
dnes odkazujem:

Dvihnite z prachu zmdleté kolená,
prestaňte piť kalnú cudzstva vodu
a neberte viac na milosti
tých przniteľov nášho krbu — raja!
Zdrapte tú reťaz, čo vás s ľudom spája,
i masky, čo vám na tvár i na duše kujú!
Od srdca k srdcu idťe s všetkým k nemu
a povedzte mu, povedzte mu
to kruté circumdederunt
i odpornú ich aleluju!!!
Vám odkazuje dneska, všetkým vám,
kým ešte není z našich svätých krám
a zakiaľ na rod teprv plujú!
Teprv plujú!

Na karotke z veľkomesta

Matko drahá, vždycky plačeš,
keď odchádzam, vždycky plačeš.
Ako by nie — ako by nie :
poznáš dobre podlý svet.

Ruža všade s trním rastie.
Dobre je tak trhať ruže.
Ale ty vieš: Ruže vadnu
a čo zbudne? — iba trň.

Neplač, matko, hoci musíš.
Viem, že raz ma dočkáš siná...
— Ale never, dedičstva že
perly tvojho zmrhá syn!

Slobode

Pre teba nechal som kláštora pošmúrne steny,
pre teba strhol som so seba detinstva putá

a lásky k dceruškám Eviným stratily ceny.
Pre teba, pre teba.

Teba som najviacej miloval a všade hľadal
po mestách, dedinách, v škole a vkrajine každej,
pre teba stal som sa myšlienok ohnivých vazal.
Pre teba, pre teba.

Pre tvoj úsmev jediný kopol som hmotu a zlato,
rozbil som žalár srdc a siete roztrhal duší,
pre teba ruším a borím sa cez unie, blato.
Pre teba, pre teba.

Pre jeden zlatý lúč božskej a velebnej tvári
nikdy som necenil život svoj nad priepasť priviesť,
vždycky som oplúval necudné danajské dary.
Pre teba, pre teba.

Pre teba preklial som časnosť a osudu jarmo,
že sa sťa červ hýbem a ryjem otrocky v zemi,
verím však: smrť moja nebude, nebude darmo
pre teba, pre teba.

Ja idem pochodňou nájsť ťa, bo zrobiť ti cestu:
pod Tatrou národ môj tisíc liet po tebe zmiera,
ó, prídi! – ten rod dá poslednú krvinku dnes tu
pre teba, pre teba.

K výškam sa modlím dnes, s výšok ťa modlitbou strhám,
slietni už, najdrahšia, v chaty, i v paláce – tróny,
na cestu svoj dych ti, svoju krv a srdce vrhám!
To všetko pre teba, pre teba.

Na Golgote

Severný vietor nás za nocí rúbal,
piskľavo vyly a hviždaly dróty,
severný vietor nás za nocí rúbal
a my sme rušali nezlomno vpred
za našej vysnenej slobody nôty.

Videl si napätosť sklonených hrudí

a čelá zbronené slovenskou krvou,
videl si napätosť žíl, ciev a svalov,
videl si rušať v boj starcov a mladí
voľnosti za každou malučkou mrvou.

Napokon prišli sme na lebiek horu,
ku krížom vztýčeným, — v blate a v daždi,
každému jednako drahý bol národ,
za spásu jeho chcel na kríž sít z nás
a zomrieť postupne každučký — každý.

A tak tu čakáme úbohí, zbití,
presiakli krivdami, zakleti v biede
a tak tu čakáme — bo sväte vieme,
že nás s tej Golgoty Pravdy náš Boh
v náručí slobody pod Tatry svedie!

Zmŕtvychvstanie

Zajtra za brieždenia na cimiter pôjdeme.
Hrobári budú kopať hroby, všetky hroby naše.
Nie na pohreb! — na zázrak pôjdeme.
Kosti sa uvoľnia — telá z červov paše.
Modlitba veľká bude splývať s retu,
hymn svätý zazneje na tichom poli,
na obdiv, na úžas celému svetu
povstanú k životu, čo mŕtvi boli.

Ktos' Veľký zavelí, na horách zaplajú ohne,
ústa sa otvoria otrocké, nemé
a veľký zástup sa s Golgoty pohne
do novej Krajiny, do novej zeme.
Čelá sa vyjasnia, zdvihnú sa zlomené šije,
márne ten národ tisíc liet v cimiteri hnil,
tie päste rozbijú jarmá tyranie,
rozbijú hrobárov, biče, i krivdy, i rýľ.

To ráno bude krásne a zlaté!
V to ráno nebude sĺz viac a vzdychu
a hlavy pľuhavé draka budú sťaté
a budeme šliapať jednu veľkú pýchu.
K životu vstaneme! — k slobode vstaneme!
Až potom v srdci slasť vzplanie,
až potom zhoja sa tie duše i telá zranené
a národ oslávi: Zmŕtvychvstanie!

Zo zajtrajška rúšiam

Zo zajtrajška rušiam,
zranený netopier, cez noci čierne,
cez lebiek horu na márach
a nesiem z tých ozorných končím len prach
na svojej perne...
Zo Zajtrajška rušiam,
čo sa tak ostro v umy ryje,
(a dnes tak málo lahodí mnohým ušiam!)
tak – z Novej Slovenie! –

Videl som národ, silný rod Tatier, bez masiek z tvári,
nezištný, čistý jak našich hôr potôčky,
nezlomný, stály jak našich hôr žula,
pobožný, tichý a vznešený, hrdý,
videl som mestá a zástavy, dediny,
do ktorých márne z Dneška bóra dula,
uzrel som otcov sen slobody splnený, veľký a nevinný,
uzrel som srdcia a duší plam rozvítý –
Slovensko krásne v objatí Nemrity. –
Žasol som, schabol som;
nadšenosť, slobody slnka lúč ranil ma do čela,
žiara ich Rána mi spálila zrak,
neslyším, neslyším! –
bo búrou Hosana vojaka slobody do Dneška letela.

Z tých končín rušiam – ja, čierny vták,
kde niet slz, bolu a žiaľu a krívd,
kde nieto hnustvá a špiny a kalu,
zvady a bratovrážd, zbojníctva a tyranie!
Tam potomok s rozkošou sádže lipy,
v sile – i v ume videl bys' skalu
a z úst jak voľne a hebko krásna materčina kypí.
Z tých končín rušiam –
zranený netopier, cez noci čierne,
cez lebiek horu na márach,
a hľa, vidíte z nich aspoň prach
na mojej perne!

My mladí

(Garde od „Slova mladých“)

Nám niet sa čo čudovať,
ani plakať, ani kliať,
my nevieme, my nevieme
čierne hroby, čierne noci,
ani zbojstvá, my otroci,
milovať!

My sme iná krv i kosť.
Pre nás neznie nikdy: dost!
Nemôžeme, nemôžeme
strpieť v rode pijavice,
aby zaschlo srdce, líce,
zhltla zlosť!

Pre nás iba rózny spev,
v našej krvi nič – len lev!
Ktože strpí, ktože strpí,
aby otcov, i reč matky,
aby celý národ v jatky,
vháňal červ?!

Každý z nás je Tatier syn,
v každom kroku – ostrý čin!
Hľadte na nás, hladte na nás,
jak na vojsko nových časov
pre slobodu s cudzou rasou,
oheň, dym!

Nám je sice ťažko žiť,
ľahšie mrieť však, ľahšie biť!
My sme mladí, my sme mladí,
horúca krv a päšť naša
pod lžichrámy hnusné vráža
dynamit!

Necítíme znavenie,
ani chlad jak kamenie.
V nás je národ, v nás je národ,
ale nový, ale žhavý,
sršia z duše, z päste, z hlavy
plamene!

Mne nik oheň nevybije

„Mne nik oheň nevybije,

ani z duše, ani z hlavy,
kým na čele môjho rodu
v žiar neprejdú krvi splavy.

Kým mi mozgy nevytečú,
pokiaľ hrud' sa nerozbije,
kým mi vo vlasti úbožiaka
kopú, pália, žerú zmije!

Viem, že raz ho iste stratím,
až poruším v čiernom koči,
aspoň iskry ostanú však:
duša, srdce, krv a oči!“

Rozbité sny

Vo venci smrekovom srdcom je vieska.
Tam nastie prosto sa krystalizuje;
tam krv je bez kalu a duša rezká,
neznáme hadie sú žitia zlôb sluje.

(Ký to pal štiplavý na srdci dneska?
s bozkom rúž späť i trňové kríčky?)
Vo venci smrekovom srdcom je vieska,
– do nocí plajú z nej rozbité sničky!

Devuška ruže kvet – šuhaj lúč zory,
srdce si za srdce prečarovali;
v dušiach to blčí a v srdciach to horí
a na rtoch z rubína, sladko to páli...

— Osud však? – ponúkne kalichom biedy.
Zomrieť? Žiť! Sbohom buď, tatranská vieska!
Sbohom buď, dievčatko! (slzičky cedí)
vrátim sa, pomínie potom hnus dneška!

Odišiel. Zamíkol. S cesty len písal.
Na srdci smútkom sa zavily ruže:
radosti vôňu z nich netopier vysal.
— Pred snivou Madonou spolu sú duše...

Deň za dom tečie a márne zvesť čaká.
Zarýstla z diaľok snád' k srdcu už stezka?

— — — — —
— — — — —

Z baní dnes vyniesli kohosi – z objemu draka.
— Na srdci mŕtva je tatranská vieska!

K mojím veršom

O ničom nepel som, čo rod môj netlačí
a po čom netúži úbohí ľud,
ničoho nezrel, čo v tvárach sa nezračí,
nebije, nerúbe ubitú hruď.

Že drsno perom snád' niekdy som pritlačil?
Neľudský do tváre šľahol nám bič!
Niekto sa prikladol,
nožom v hruď zavďačil,
preto snád' nemal som hovoriť nič?!

Jedno mi, jedno to – čo iní hovoria,
čo vrieska kuvik a platený pes! —
Kým sa však rozjasnia pláne a pohoria,
kým z mojej otčiny neuhne bes:

nikto nech, nikto sa nehlási za brata,
slovanské špiky a sesterskú krv,
kto národ o život, o práva okráda,
komu je heslom len: zabi a zdrv!!!

Nástup otrávených

Paripy nedočkavé
posledné hodiny odbíjajú
na dlažbe kopytami.

— Rozkaz, pane generále!
Ideme s vami!

Jedna celá generála
v pozore čaká na povel!
V oči sa pochodne zahniezdily,
krv zbičovaná sa pení,
vzpína sa hruď,
zo zeme prastarej,
do ramien prechodí
ohnivý prúd.

Odpust'ťe,

ja starý bombometec velím:
— Bojovníci,
stojíme času na rozhraní!
Všetko – alebo nič!
Na tejto zemi padneme,
abo my budeme na nej páni,
ale žiaden vred!
Generácia nová,
armáda autonómie,
v pochod, vpred!

More zrelého zboží sa vlní,
tatranské smreký živícou zvoní,
to nie sú oči,
— to je požiar!
to nie je pochod,
— to duní Kriváňa tank!
To idú zradci a špióni,
separatisti, maďaróni,
poprevratoví otrávení,
žobráci,
hladní psi,
synovia zadržaných otcov
a vysťahovalcov,
to idú mladíci zelení
s rasou tou nízkou,
ktorým nespávali
národné hymny nad kolískou,
ale suchotinárske matky
a chudobné hory,
to idú tí,
ktorí nenesli galôtky krátke
z národnej trikolóry
a nezapredali sa jidášsky
pre pohodu,
lebo sú živou krvou,
lebo sú svedomím
svojho rodu!
A preto sú špióni,
zradci a podpaľáči
a preto sú maďaróni
a preto zajtrajška hromový zvon
na slávu im zvoní!
Nedivte sa, prehnilé kostry,
ohnivej piesni lásky

a nenávisti,
tam prýšti láska,
kde i nenávisť prýšti!
My sme tí,
ktorí v nenávisti milujeme
a komu
— sloboda,
— nový deň,
— národ a autonómia
sa tuna bridí,
ten nás zabíja nožom,
lebo nás v láske nenávidí!
Súďte nás!
Rozkrojte nás ako jablká
v poly!
Vy ste minulosť,
vy ste už – boly!

My sme!
My budeme!

A vedzte,
aby sme už raz načistom
mali účty medzi sebou:
Nenávidíme otcov,
ktorí tuná z milosti žijú
a v dobe novej
krížom salmy nepreložia,
nenávidíme exžobrákov,
ktorí za svitania
zaujali grófce paláce,
nenávidíme lžinárodovcov,
ktorí svoju lásku k rodu
zbyťákmi si platiť dali,
nenávidíme sluhov
Veľkej Myšlienky,
ktorí, zahodiac posvätné rúcho,
zrobili z nej prostitutku,
nenávidíme poslancov,
ktorí sa spreneverili ľudu,
nenávidíme bezcharakterné papule,
ktoré si naveky len pre seba
okupovaly národné legitímácie,
nenávidíme:
pätolizačov,

revolúčneho básnika,
ktorý zahodil zbraň do žita,
lžikňazov,
lžiredaktorov,
lživojakov,
lžipolíciu,
lebo to sú všetko
vredy na tele rodu!

S týmito sa stretneme,
s týmito a raz ešte s takými,
i podlejšími,
pomocníkmi i podporovateľmi,
s celým sovretým štábom
nepriateľov, Tatier pijavíc.
I s tými sa stretneme,
ktorí dosiaľ janičiarstvo
s kateder sypú,
i s tými sa stretneme
na rozhraní času,
nie holí,
nie slabí,
mocní – ako levi!
Šabľa vôkol pásu!

— Bojovníci!
Hurá! Vpred!
Mladíci zelení,
chystajte chlievy
pre starých nenažrancov,
ktorých za nástupu
nerozšliapnu divé kopytá!
Zdrastvujte dni nové!
Sloboda,
sloboda naša, zdar!
Huč, víchor spečený,
huč, hora zakleta!
Zelení mladíci
odpravujú starý svet,
staré prasatá,
staré trte,
ktoré sa tu z d'ateliny
zduly!
Zhasnite sviece,

čítajte minúty,
nech už skôr zomrú –
Nedivte sa, prehnilé kostry,
šialenej piesni lásky
a nenávisti,
tak prýšti láska,
kde i nenávisť prýšti.

My sme tí,
ktorí v nenávisti milujeme,
a komu
— sloboda,
— nový deň,
— národ a autonómia
sa tuná bridí,
ten nás zabíja nožom,
lebo nás v láske nenávidí!
Súďte nás!
Rozkrojte nás ako jablká
v poly!
Vy ste minulosť,
vy ste už – boly!
My sme!!!
My budeme!!!
Posledný pozdrav vám,
Ave,
ave,
Ižinárodná bagáž!!!

„Sme šťastní ľžou, veď pravda toľko bolí
a bez masky sťa prví ľudia boli.“

Ivan Gall

Na úhoroch

Pre kúsok skyvy
vozďajšieho chleba,
pre kúsok žitia
na úhoroch planých
brázdu mi zapustiť treba.

Viem,
k zoraniu nedozerného poľa
nedostačím –
Popraj však, Pane,

iba jednej brázdy,
neľútostnej brázdy,
ktorú si aj zvláčim.

Nedaj mi, Bože, idylickej plesne
za oceľovým plúhom –
daj ohňa v dušu,
rozžen záprah tryskom
a odpusť,
že týmto nad smetiskom
s vyhrnutými rukávmi
chcem Ti byť tak trochu druhom.

Zameň bič bleskom,
daj mi hromu povel, krik,
nechže pluha ostré drahy
zmôže záprah rôznoťahý:
luterán a katolík...

Mŕtva zem

Tatry a Váh, Dunaj a Hron,
od brehov Moravy na východ – stín,
to je ten zakliaty ostrov,
živý cintorín.
To je to popolnište,
to je tá mŕtva zem...
Ó dnes si srdce z hrudi
ako vred srežem!
Do noci rozložím vatru
pod neba hnílý peň
a duše sny svoje všetky
položím na oheň.
A zavolám do hôr a do lesov,
do tmavých dier,
nech popol výtok rozhrabe,
rozniesie divá zver
bo tu sniť, myslieť – márne,
tu iba mŕtvoly zrieť,
tu práca, — mŕtvy pokoj,
odtiaľto odletieť
v kraj iný, iný,
kde netreba ruky spínať.
Odletieť, nemyslieť
a nespomínať.

